

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Na izmjeru se pokazuje da su najduži potkrovnici na ulazni 48 cm, na krovu je isto, i izlazni potkrovnici prema stropu 36 cm. Za ventilaciju opšireg sistema pogledaj V crtežu. (Sve dimenzije su u cm) -- Izlazni se oporukuje da treba opreznost. -- Maksimalna temperatura se pokazuje 20°C.

(Daſſe prihoďnijič.)

Časi so resni; tudi kmet že ve ceniti šolsko izobrazbo. Ko vsi drugi stanovi zahtevajo več splošne izobrazbe, tudi kmet noče in ne sme zaostati! Toda opravičena pa je zahteva, da se šolske razmere urede tako, da bodo kmečki otroci deležni kar največ duševnih dobrot šole, da se pa ne bodo zavoljo tega odvajali svojemu kmetijskemu poklicu in da jim bo mogoče biti svojim z delom preobloženim staršem v pomoč tudi v času, ko pohačajo v šolo.

Torej: otrok naj služi šoli in domu. Naj si privaja splošne izobrazbe v šoli in stanovske doma in bodi staršem krvavo potrebna opora! Oboje je nemogoče, bo ugovarjal marsikateri. Mi pa trdimo, da je mogoče in hočemo prihodnjost približati jasne predloge, ki ne bodo na kvar ne duševnemu, niti telesnemu razvoju mladine, ki pa bodo primerni razmeram kmetijskega stanu.

Šest temeljnih zmot socijalne demokracije.

Kristjani imamo šest temeljnih resnic, ki so tudi temelj krščanskega življenja. Te se glasi:

1. da je Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje;
3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in Sveti Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, včlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal;
5. da je človeška duša neumrjoča;
6. da je milost božja k zveličanju potrebna.

S temi resnicami se tudi strinja zdrava pamet.

Nasproti tem resnicam ima socijaldemokracija šest temeljnih zmot.

Te šestere temeljne zmote in njihove posledice so:

1. da ni Boga, ker ga ne vidimo z očmi. Dosledno se mora reči, da ni pameti, ker je ne vidimo, zato človek ni nič drugega kakor nespametna žival ali bolje nespametna zverina, ker se je človek pokazal v svetovni vojski tako krvoločnega kakor ni nobena zverina;
2. da ni po smrti nobenega povračila. S smrtjo je vsega konec. Dosledno se mora reči, človek crkne in ne umrje. Dosledno je tudi, da tudi v Evropi pride afrikanško ljudstvo do veljave, saj če človek ni nič drugega kakor žival, zakaj ne bi ljudi klali in žrli. Toraj v Afriko po črne človeške mesarje, da začnejo tudi v Evropi izvrševati svojo obrt;
3. da ni presvete Trojice. Na zemlji pa ni po sv. Trojici posvečene družine, zato proč z zakonom, pa v čast vlačugarstvo. Zakon se mora dosledno odpraviti, proglasiti vlačugarstvo kot zakonito, zakonsko zvestobo in ljubezen se zasleduje in kaznuje;
4. da ni božjega Odrešenika, ki je naredil iz ljudi otroke božje. Ljudje smo vsi enaki. Živela enakost! Proč s stanovi, še posebno proč s kmečkim stanom! Delajo naj slabi in naj bodo sužnji močnih. Ko pa več niso za delo, se v vodo pomečejo ali pa postreljejo;
5. da ni človeška duša neumrjoča. Dosledno je tudi, da ni vesti, da ni greha, da ni hudodelstev, da ne sme biti nobene kazni, nobenega sodnika, toraj živela prostost hudobnih jezikov, roparjev, tatov;
6. da ni potrebna človeku višja pomoč, ki jo imenujejo kristjani milost božjo. To mora nadomestiti komunizem ali boljševizem. Odpravijo se vse pravice, vsa zasebna last, vse, kar ima in da zemlja, vse se lahko vzame, kdor hoče, samo če je tako močan, če ima tako trdo pest. Toraj trda pest vlada, šipka pa delaj. Moč v senci puši, žena pa se muči v žarkem solncu. Močni lenuh čremli pod drevesom na blazinah, šipki siromak pa ječi in vzdihuj pod krutim jarmom enako črni živini.

Takšne zmote naj zavladajo, — človeški rod, tebe pa mora biti konec.

Plačevanje zavarovalnin inozemskih zavarovalnic.

Predsedstvo deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je glede ureditve plačevanja zavarovalnin ali zavarovalnih premij inozemskih zavarovalnih družb izdalo sledečo naredbo:

Mnogi državljani kraljestva SHS, ki žive v Sloveniji in ki imajo zavarovalne pogodbe z inozemskimi zavarovalnicami, vsled ukinjenja prometa s poštnimi nakaznicami ali vsled ukinjenja poštnehranilniškega prometa s poštnehranilničnim uradom na

Dunaju, ne morejo plačevati zavarovalnin, bodisi, ker ne vedo, kje se nahajajo plačilnice, kjer bi morale plačevati zavarovalnino, bodisi, ker jim ni znano, je-li so še stare plačilnice veljavne ali ne.

Vsi tisti, ki so sklenili zavarovalno pogodbo s kako inozemsko zavarovalnico ali zavarovalno družbo, in takih je v Sloveniji veliko število, se pozivljajo, da najpozneje do dne 5. maja 1910 napravijo pismeno nekolokovano vlogo na predsedstvo deželne vlade v Ljubljani, v kateri mora biti označeno ime dotične inozemske zavarovalnice, s katero je bila pogodba sklenjena, nadalje svoje ime in svoj naslov, življenjsko zavarovanje ali zavarovanje proti požaru, številko zavarovalne police, zavarovalni znesek, zavarovalnino in rok, do katerega mora biti zavarovalnina poravnana in končno je še v vlogi navesti, na kak način je bila plačana zadnja zavarovalnina ali po poštni nakaznici in na kateri naslov, ali po poštni položnici poštnehranilničnega urada na Dunaju. V zadnjem slučaju se mora navesti število položnic poštnehranilničnega urada na Dunaju.

Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani upa prepričati na ta način, da bo naše ljudstvo obvarovano škode, ki bi je sicer utegnila zadeti brez lastne krivde.

Razne politične vesti.

Vprašanje slovenskih napisov. Z žalostjo moramo konstatirati, da je danes v Mariboru še pravzaprav zelo malo slovenskih napisov. Še aiti naši ljudje nimajo izrazitih slovenskih napisov. In s posebnim apetitom zabajajo naši narodnjaki iz mesta ter rodoljubi z dežele v trgovine in gostilne, ki imajo prešerne nemške napise. Mnogim se zdi vprašanje napisov premalenkasto. Ko pa prihajajo razne ententne komisije in odposlanstva, druga za drugo v Maribor in vidijo skoro same švabske napise, kaj si mislijo o Mariboru. Odslej moramo z vso odločnostjo zahtevati vsaj od trgovcev, gostilničarjev in obrtnikov slovenske napise. Kdor bo tej zahtevi hujboval, se mu naj enostavno odvzame koncesija!

Uspeh bavarskih kmetov. Na Bavarskem so prišli na krmlo nedavno boljševiki. Grozili so, da bodo odvzeli kmetom vsa posestva in jih bodo razdelili. A rdečkarji so se zaračunali. Bavarske kmetске zveze so preprečile uvoz živil v glavno mesto Monakovo, kjer je sedež socijalnih demokratov in boljševikov ter njih vlade, in glad je prisilil boljševike, da so se udali. Boljševiška vlada se je zrušila. Slovenski kmetje, tudi vi se organizirajte v Slovenski Kmetijski Zvezi. Tudi pri nas bo treba kmetškemu ljudstvu organizirano nastopiti.

Kako je na mirovni konferenci. Prav težko se zve kaj točnega s konference. Časopisi pa pišejo vse skrižem. Posebno italijanski in nemški listi si izmišljajo raznovrstne laži. Toliko je sedaj glede določitve mej gotovo, da smo Slovenci na severu dosegli vse, kar smo zahtevali: Maribor, Špilje, Radgona, Lendava, Št. Gotthart, Velikovec in Celovec pripadajo k Jugoslaviji. Glede mej proti Italiji pa bo padla odločitev v nekaterih dneh.

Vsiljivost socijal-demokratskih agitatorjev. Na vse zadnje ne bo več človek nikjer varen pred social-demokratskimi agitatorji. Ce lo na stezi se človeka lotijo, pa mu vsiljujejo svojo lažnivo robo sladko drugi ostudno robato, eni obetajo paradiz, kakor v deveti deželi, drugi odirajo duhovnike na meh s svojimi strupenimi jeziki. Že celo nadležni pa so ti ljudje, če se kateri priklati na dom. Tukaj te hoče pridobiti za največjega nevredneža v angelja, nasproti pa ti ne pusti na možu poštenjaku niti enega lasa več celega. Razne živali ce so bile vsiljive v strelskih jarkih, a vsiljivost social-demokratskih agitatorjev jih daleč prekaša.

Socialni demokratje popisujejo. Socialnodemokracija popisuje po hribih in dolinah, kandleze in gre. Papir seve je potrpežljiv, a drugače je človeško srce. To hoče pošteno ostati in se studom in gnevom obrača proč od onih, ki ga bi radi po vsej sili prišteili socialdemokratski gardi. Svojih imen ne damo socialdemokraciji, temuč edino le Slovenski ljudski stranki in Kmetijski zvezi, katera stoji na večnoveljavni podlagi krščanske pravičnosti. Drugam razpisati svoja imena bi se reklo oskruniti poštena slovenska imena.

Socialni demokratje obljubljajo zlate čase. Socialdemokratski govorniki se široko ustijo na shodih, da bodo napočili dobri časi, če oni dobijo vse v svoje roke. Toda Nemčija in Rusija nam kažejo dovolj, kakšni so ti dobri zlati časi, ki jih da socialdemokracija, le povejte po resnici o strahotah in grozotah, ki se dogajajo v Berlinu, Monakovem in Petrogradu ter drugod, koder je zavlada socialdemokracija. To je joj in gorje, kakoršnega še ni videl človeški rod.

To nič ne dé, če jih nekaj pobijejo. Tako se drznejo govoriti socialdemokratske duše. Tako toraj! Kam so prišli? Ali smo še v Evropi ali pa že v Afriki, kjer se ljudje kolejo in pobijajo pri divjakih kakor živina. — Kdo se ne bo zgražal nad takimi besedami?

Slov. Kmečka Zveza je priredila te dni v mariborski okolici večje število shodov. Prvi shod se je vršil dne 22. aprila zvečer v krčevinski šoli. Shoda se je udeležilo nad 200 naših najboljših ljudi iz Krčevine in Leitersberga. Shod je pozdravil nadučitelj Pučelič, ki je povdarjal, da ga iskreno veseli, da je SKZ priredila shod za naše ljudstvo. Otvoril je zborovanje o. Bernard. Za predsednika je bil izvoljen gerent Inkret. Govorili so: državni poslanec dr. J. Hohnjec, dr. Leskover in urednik Zebot. Ustanovila se je krajevna organizacija SKZ. V odboru sta gerenta Inkret in Janžekovič ter možje: Babič, Požavko, Kraner, Žizek, Vudler, Cvikel, Bauman, Blažević, Skof, Repina, Ferk, Spindler, Vešner, Cesarsko, Kokol, Serp in o. Bernard. Odbor ima prihodnjo nedeljo, dne 27. aprila, točno ob 11. uri dopoldne v krčevinski šoli svojo prvo sejo. Pridejo naj vsi odborniki. Izvolilo se bo predsedstvo in določilo nadaljnje delovanje odbora.

Shod SKZ pri Sv. Marjeti niže Ptuja je bil na pretekli ponedeljek izredno dobro obiskan. Predsedoval je župan Rižnar. Poročilo prof. Vesenjaka je bilo soglasno odobreno; njemu in Jugoslav. klubu se je izrekla zahvala in zaupanje. Sv. Marjeta je naša trdna trdnjava. Vsi naši možje in mladeniči stojijo na krščanskem kmečkem stališču. Krasno uspeva naša kmetijska podružnica.

Tedenske novice.

Občni zbor Slovenske krščansko-socijalne zveze se vrši dne 30. aprila ob 2. uri popoldne v dvorani katoliškega delavskega društva v Mariboru, Flosarjeva ulica. Vabimo vse naše rodoljube, ki se zanimajo za našo izobraževalno in mladinsko organizacijo, da se gotovo udeležijo tega zborovanja.

Zrinski in Frankopani, prva jugoslovanska mučenika, sta bila dne 30. aprila 1671 v Dunajskem Novem Mestu obglavljena, ker sta hotela združiti vse jugoslovanske pokrajine v skupno kraljestvo, neodvisno od habsburško-nemške nadvlade. Dolgo časa so si za Hrvati prizadevali, da bi pripeljali telesne ostanke teh mučnikov v domovino, v Zagreb, a se le sedaj, ko smo res dosegli ujedinitje vseh Jugoslovancev v skupno kraljestvo, se jim je to posrečilo. V torek, dne 29. aprila, bodo pripeljali zemeljske ostanke Zrinskega in Frankopana iz Dunajskega Novega Mesta v Maribor, kjer se vrše že velike priprave za slovesen sprejem. Kolodvor bo okrašen, zastopane bodo šolske oblasti, uradništvo in vojaštvo. Na kolodvoru bo igrala vojaška godba, pele se bodo slovanske himne, topovi bodo s streljanjem pozdravili prihod ostankov jugoslovanskih mučnikov. Posebno odposlanstvo bo v Špilju sprejelo vlak in ga bo potem spremljalo iz Maribora do Zagreba. Pozivamo naše ljudi od drugih postajah od Špilja do Brežic, da se pripravljajo za slovesen sprejem. Natančnejša navodila bodo poslala pristojne politične oblasti. — Telesni ostanke bodo v Zagrebu na obletnico smrti, 30. aprila, slovesno pokopani.

Nemci zbirajo zlato in srebro za Nemško Avstrijo. Od vseh strani dobivamo poročila, da agentje nemških denarnih zavodov (bank, hranilnic in posojilnic) kupujejo po naših krajih zlat in srebrni denar. Plakujejo ga za vsako ceno. Zbrane zlatnike in srebrnike utihotapljaajo potem v Nemško Avstrijo. In naši ljudje so tako nespametni, da za slab nemški papir prodajo zlato in srebro, ki ima trajno vrednost. Na ta način zmanjšujejo vrednost našega denarja, kajti čimveč je v državi zlata in srebra, tem višje stoji vrednost našega denarja. Ne dajajte torej nemškim agentom za noben papirnati denar svojega zlata. Če ga pa že hočete oddati, pa ga ponudite v nakup kakemu slovenskemu denarnemu zavodu. V Mariboru zamenjajo stari zlati in srebrni denar slovenski denarni zavodi: Spodnještajerska ljudska posojilnica v Stolni ulici, Posojilnica v Narodnem domu in Ljubljanska kreditna banka v Gosposki ulici.

Potna dovoljenja. Vsaka oseba, ki hoče potovati izven svoje občine v katerikoli kraj našega kraljestva, mora imeti potno izkaznico ali potno dovoljenje. Potna dovoljenja za potovanje v okraju izdajajo županstva, za potovanje izven okraja, toda ne izven kraljestva v inozemstvo, pa pristojna okrajna glavarstva, oziroma policijske oblasti. Za potovanje v inozemstvo v naše kraljestvo in za potovanje iz njega

Koga kraljestva v inozemstvo je treba posebnega, pravičnega potnega lista. Potovanje v neprijateljske države vobče ni dovoljeno. Le v posebno ozira vrednih slučajih sme izdati tozadevno potno dovoljenje vrhovno vojno poveljstvo. Za potovanje iz Ogrskega ali na Ogrsko se ne izdaja nobeno potno dovoljenje. Kdor želi potovati v inozemstvo, mora vložiti tozadevno prošnjo na pristojno občinsko, oziroma politično oblast. V prošnji morajo biti navedeni razlogi potovanja ter tudi država, v katero se namerava potovati. Dotična občinska, oziroma policijska oblast pošlje prošnjo svoji višji oblasti ter se hkrati izjavi o potrebi potovanja in o zanesljivosti prositeljevi. Višja oblast predloži prošnjo ministru za notranje zadeve, ki končno odloči o prošnji. Vsak potni list mora imeti sliko ali fotografijo. Ako je potovanje neodložljivo in nujno potrebno, se sme za izdajo potnega dovoljenja prositi tudi brzojavno.

Izpremamba časa. V Jugoslaviji se ne bo za letošnje uvedel poletni čas, kakor je bilo to med vojno. Ta izpremamba časa je bila nemškega izvora. Tudi na Češkem se ne uvede. Pač pa se bo pri nas po dolhkih poročilih skoraj gotovo uvedlo s 1. majem novo štetje ur, namreč od 1. do 24. in sicer od polnoči do polnoči. Namesto 1. popoldne bomo rekli 13. in namesto 2., 3., 4. popoldne itd. bo 14., 15., 16. itd. Na plakatih na gledališčih bo n. pr. napisano: Predstava se prične ob poldvajsetih in konča ob tridesetih in trindvajset. — Skraja bo sicer to malo nerodno in bo vzbujalo smeh, sedaj se bomo pa privadili in priznali, da je praktično, ker ne bo treba vedno dostavljati: popoldne in popoldne, po dnevu ali pa noči itd.

Dar ameriških Slovencev dr. Korošcu. Ameriški Slovenci in Slovenke so ministrskemu poepredsedniku dr. Antonu Korošču v znak priznanja za njegovo delo za ujedinjenje Jugoslovancev poklonili dragocen dar in ga po posebnem kurirju poslali preko Pariza v Beograd. Dar obstoji iz zlate ure, verigice in obeska. Ura ima napis »Ameriški Slovenci in Slovenke svojemu voditelju«.

Predprodaja vstopnic za sobotno in nedeljsko ljudsko igro »Graničarji« ali »Proščenje na sv. Elija dan« je v trgovini V. Wexla na Glavnem trgu. Vstopnice se dobivajo od danes naprej vsak dan.

Požar za pisanko. Iz Dramelj nam pišejo: Na velikonočno nedeljo popo noči so zgoreli župnijski svinjaki, svinje in kuretna. Škoda je velika, zlasti še v tej draginji!

Nove pošne znamke. Ministrstvo za pošto in brzojav bo izdalo nove pošne znamke, ki bodo nosile sliko kralja Petra z narodnimi okrasi. Napisi na znamkah bodo v latinici in cirilici.

Osepnice se v mariborskem okraju močno širijo. Pozivamo ljudi, naj vsak posamezni slučaj obolenja takoj naznanijo okraj. glavarstvu, da zdravniki, ki jih je sedaj dovolj na razpolago preiščejo obolev in odredijo vse potrebno, da se nevarna bolezen ne razširi.

Obisk ljudskih šol. Ponekod je vojska ljudi tako razvadila, da otrok sploh ne pošilja več v šolo, ali pa le zelo neredno. V nekaterih krajih je poduk sploh nemogoč, ker skoro nobeden otrok ne pride v šolo. To zlo se mora na vsak način odpraviti. Naša sveta dolžnost je, da skrbimo za to, da se bo mladina kaj naučila, sicer bomo imeli čez nekaj let v mnogih krajih same analfabete. Mariborski okrajni šolski svet je v svoji zadnji seji storil primerne sklepe v tem oziru.

Ali se lahko pošilja vojnim vjetnikom v Italijo denar? Mnogi bi radi poslali svojim znancem denar, a ne vedo, po kateri poti in na kak način bi denar zanesljivo in hitro prišel na naslovljenca. Posebno edposlanstvo se je obrnilo v tem oziru na mednarodno komisijo v Ljubljani, ki pa ni mogla dati natančnega odgovora. Pač pa je obljubila, da bo tekom 14 dni podala tozadevno pojasnilo. Zaradi tega svetujemo našim ljudem, naj še za sedaj počakajo nekoliko s pošiljanjem denarja; kakor hitro dobimo natančnejša navodila, jih bomo objavili v našem listu.

Kako se dopisuje našim vojnim vjetnikom v Italiji. Od mnogih strani prihajajo vprašanja, na kak način je mogoče pisati vojnim vjetnikom v Italijo. Na vsa ta vprašanja odgovarjamo sledeče: Pismo, (oz. dopisnica), ki se hoče poslati vojnemu vjetniku v Italijo naj bo pisano razločno ter kratko in mora imeti na prednji strani natančen naslov vojnega vjetnika, in sicer: ime in predimek, šaržo in kraj, kjer se vjetnik nahaja. To kuvertirano pismo (oz. dopisnico) naj se vложи v drug kuvert, na katero je napisati: Delegazione italiana, Ljubljana. Vse skupaj pa se zopet vложи še v eno kuvert, ki naj nosi naslov: »Slovenski Rdeči križ« Ljubljana, Poljanska cesta št. 4, II. nadstropje, vrata št. 39. Na pismu (ozir. dopisnici), ki se pošlje vjetniku, kakor tudi na notranji kuverti, ki nosi naslov: »Delegazione italiana, Ljubljana« mora biti razločno napisano: »Pregioniere di guerra«.

Le, ako je pismo, (oz. dopisnica) tako opremljeno, bo prišlo vjetniku v roke, drugače pa ne.

Skrb za obmejne kraje. Naša vlada je prevzela upravo in prehrano obmejnih občin ob demarkacijski črti, ki so poprej spadale pod Nemško Avstrijo. Na veliki četrti se je vršilo v Špilju pod predsedstvom mariborskega okrajnega glavarja dr. Lajosiča zborovanje zastopnikov teh občin. Mariborsko glavarstvo je te dni poslalo sladkor, moke, vzgalice in druge potrebščine prehranilnim odborom v Špilju in Sv. Ani v Slov. gor.

Slovenske župane dobijo obmejne občine Špile. Rače pri Ernovžu, Sladki Vrh, Dražen Vrh, Trate, Rožengrunt, Nasova, Ščavnica itd. Te dni bodo imenovani kot gerenti sami slov. možje.

Za obmejne šole v Št. Ilju, na Sladkem Vrhu pri Čmureku, v Gor. in Spod. Sv. Kunoti in na vseh šolah v mariborski okolici so imenovani sami slovenski učitelji za nadučitelje. S šolskim pokom se začne dne 1. maja (kjer se še ni začelo) Slovenske stariše prosimo, da pridno pošiljajo svoje otroke v šolo. Zamujeno se mora popraviti.

Kraljica cerkvenega leta — Šmarnice za leto 1919, spisal M. Volčič, župnik v Breznu, izdal Cirilova tiskarna v Mariboru, so ravnokar izšle. V mični obliki razpravljajo razne Marijine praznike. Obsegajo lepe nauke za Marijine častilce. Ob koncu so pridejane mašne, spovedne in obhajilne molitve in litanije Matere božje. Cena lični knjižici s poštno vred znaša K 3 40. Naročajo se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Častilci Marijini, sežite takoj po tej najnovejši knjižici.

Gospode duhovnike opozarjamo na izišlo brošuro »Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov«. Spisal jo je Matija Pirč, profesor v Mariboru. Knjižica je pisana poljudno in jedrnat in je namenjena v prvi vrsti preprostemu ljudstvu, ki mu je tudi treba poznati našo zgodovino v glavnih potezih, zato naj bi si jo nabavili posamezni člani društev. Cena K 1.—, po pošti K 1-20 je v sedanjih časih naravnost neverjetno nizka. Razpošilja jo pisatelj sam ali pa knjigarne. Pri naročbi posameznih iztisov naj se vpošlje denar obenem z naročbo.

Gospodarske novice.

Mariborsko okrajno glavarstvo ima sedaj toliko špeha in masti na razpolago, da lahko vsaka občina dobi kolikor hoče. Glavarstvo poziva občine, naj se mu takoj naznani, koliko špeha rabijo.

Tihotapstvo s konji. Nekemu mlademu konjskemu tihotapcu so naše straže ob meji odvzele že 39 konj, ki jih je hotel spraviti čez mejo v Nemško Avstrijo.

V Gradcu stane konjsko meso: od mladih konj 80—40 K, od starih meh 20—28 K 1 kg. Za govedino pa morajo plačevati Gradčani 50—70 K, svinjetina pa stane do 80 K 1 kg.

Deske, late in drug žagan les ima na razpolago marib. glavarstvo in sicer več vagonov. Deske se oddajo samo posestnikom mariborskega okr. glavarstva. Dobi se tudi bodeča žica za ograje, kovaško železo in traverze.

Modra galica je že dospela. Slovenska kmetijska družba v Ljubljani je dobila prve vagone modre galice. To galice so dobile že tiste Kmetijske podružnice, ki so jo prve naročile. Druga pošiljatev kmalu sledi. Bojazen, da bodo vinogradniki letos brez galice, ni upravičena. Galice bo dovolj.

Vojaške konje za spomladansko delo na polju oddajajo mariborski vojaški oddelki. Prošnje je treba nasloviti na Obmejno poveljstvo v Mariboru. Iz Maribora se oddajajo konji samo za občine v bližini Maribora.

Trtne škropilnice je treba naročiti pri Slov. kmetijski družbi v Ljubljani. Kdor hoče pravočasno dobiti škropilnico, naj jo takoj naroči.

Kmečke zahteve. Iz Studenice nam poročajo: Po rani službi božji na velikonočni ponedeljek je priredil poslanec Pišek lep shod SKZ, katerega uspeh so bile sledeče resolucije: 1. Naši poslanci naj zastavijo vse moči, da bomo imeli Slovenci samoupravo v vseh zadevah, ki se tičejo naših dežel. 2. Ker je toliko perečih zadev, ki se pretresajo med našim ljudstvom, čutimo nujno potrebo, da se skliče prej kot prej deželni zbor, da bodo poslanci mogli tolažiti naše težnje. Dalje ko se s tem odlaga, večja bo nezadovoljnost. 3. Osupnilo nas je tako nenadno in tako ogromno stopnjevanje železniških tarif. Protestiramo proti temu in terjamo od vlade, da prisili južno železnico, da to naredbo preklic, ali izdatno omili v prid manjpremožnega ljudstva. 4. Ker nam vedno pretijo vremenske neizgode in bolezni pri živini, naj pomislija vlada v našo korist, ako se ne bi dala prej vpeljati nova državna, oziroma

deželna zavarovalnica. Tuje zavarovalnice sedaj na bodo delovale in zakaj bi javna uprava rajše ne imela domačih, ki so ga imele dosedaj judovske delniške družbe. Je še mnogo teženj, ki jim na kratkem shodu nismo mogli dati duška. Z zanimanjem pa prebiramo in odobravamo podobne resolucije drugih prirejenih shodov.

Vlagajte prizive proti dohodninskemu davku! Komur je davčna oblast predpisala previsoko dohodnino, naj takoj vložijo priziv in naj izrecno zahteva, da se ga osebno zasliši, na kateri podlagi se mu je predpisal dohodninski davek. Pri zaslišanju izpodbijajte na podlagi svojih gospodarskih zapiskov o dohodkih in izdatkih odmerjeni vam davek! Natančneje bomo o tem davku govorili prihodnjič ter dalj pojasnila in navodila.

Klanje telet. Kmečki hlevi so se tekom vojne izredno izpraznili. Kljub temu pa še mesarji vedno koljejo mlada teleta, mesto da bi jih kmetje redili in pomnožili rejno živino. Pozivamo vlado, da takoj z vso strogostjo prepove klanje telet, ki so le količkaj sposobni za rejo. Za taka teleta naj bo dovoljena le prodaja za rejo. Naj bi se odredilo, da mora javiti vsak, ki namerava teleta prodati, nameravano prodajo pri županstvu ali morda pri kmetijski podružnici, da ta opozori kmetovalce, ki bi radi kupili teleta za rejo.

Zgane apno (20 vagonov) ima na razpolago urad za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta 22. Naročite takoj!

Shodi in prireditve.

V četrtek, dne 24. aprila na Težnu ob 6. uri zvečer v gostilni Leber (prej Ilgo) shod SKZ. Udeležite se shoda v obilnem številu posestniki, železničarji, delavci in delavke. Govorniki iz Maribora bodo poročali o raznih važnih in zanimivih vprašanjih.

V petek, dne 25. aprila v Radvanju ob 6. uri zvečer v šoli shod SKZ. Nastopijo govorniki iz Maribora, ki bodo razpravljali o raznih perečih gospodarskih in političnih vprašanjih. Gospodarji in delavci, moške in žene vsi na shod! Agitirajte za številno udeležbo.

V soboto, dne 26. aprila v Mariboru v Narodnem domu točno ob pol 8. uri zvečer prireditve ljudske igre s petjem in plesom v treh delih »Graničarji, ali Proščenje na sv. Elija dan«. Pri igri in med odmori igra mariborska vojaška godba. Da je tudi okoličanom omogočen obisk, se igra ponavlja v nedeljo, dne 27. aprila ob pol 4. uri popoldne.

V nedeljo, dne 27. aprila pri Mali Nedelji po rani službi božji v šoli zborovanje Kmetijske podružnice. Na razgovor pride poleg kmetijskih vprašanj tudi dohodnina, davek na vojne dobičke itd. z ozirom na kmetijsko gospodarstvo. — Obenem se vrši shod »Zveze kmetijskih podružnic v polit. okraju ljutomerskem«.

Na dnevi red pridejo ta pot upravne zadeve. — V Makolah po večernicah v narodni dvorani ustanovni shod »Kmetijske podružnice«.

Govori nadrevizor Pušenjak. — Na Muti popoldne ob 2. uri v Ciril Metodovi šoli veselica z poučnim govorom, deklamacijami ter igro s petjem. Ta prireditve bo obenem nekaj zaključek delovanja ondotne družbine šole, katere je vsled novih razmer prenehala, ker se je javna šola poslovenila. — V Dobrlivasi na Koroškem ob 10. uri popoldne velik ljudski shod. Govorijo poslanca Smodej in Grafenauer ter urednik Žebot in poročnik dr. Grablovič. Sodeluje mariborska vojaška godba. — Pri Sv. Lovrenca na Drav. polju po rani službi božji shod SKZ. Govori član »Narodnega predstavništva« prof. Ivan Vesenjaj. — Pri Sv. Janžu na Drav. polju popoldne po večernicah velik shod SKZ. Poroča član »Narodnega predstavništva« prof. Iv. Vesenjaj o raznih važnih političnih in gospodarskih vprašanjih ter o delovanju poslancev »Jugoslov. kluba« v Beogradu. — Pri Sv. Anžu v Slov. goricah po rani službi božji v šoli predavanje potovalnega učitelja g. Jurandiča o čebelarstvu, popoldne po večernicah pa v bližnjem čebelnjaku praktično razkazovanje naprednega čebelarstva. Obenem se bo tudi ustanovila podružnica čebelarstva. Čebelarji, udeležite se tega shoda v obilnem številu! — Pri Sv. Bolfa v Slov. goricah popoldne po večernicah opravilo shod SKZ. Govori član Narodnega predstavništva profesor dr. Hohnjec. — Pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah popoldne po večernicah shod SKZ. Govori član Narod. predstavništva prof. dr. Hohnjec. — Pri Sv. Trojici v Halozan po rani sv. maši na prostem pred cerkvijo javen političen shod SKZ. Poroča posestnik Brenčič o delovanju kot bivši poslanec in o sedanjem položaju. — V Rahenbumbu popoldne po večernicah v dvorani »Slov. kat. izobraže-

valnega društva igra »Tri sestre«. Prijatelji poštene zabave pridite od blizu in daleč! — V Kozjem ob 3. uri popoldne v prostorih okrajnega zastopa zaupen shod pristavov S. K. Z. v svrhu osnovanja okrajne organizacije S. K. Z. za kozjanski okraj. Govori član Narodnega predstavništva dr. Jankovič. Shoda se naj to pot udeležijo le značajni in zanesljivi pristavi SKZ pa v kolikor mogoče velikem številu. Javni shodi bodo sledili in se bodo pravočasno naznanili. — V Mariboru v Narodnem domu ob pol 4. uri popoldne ljudska igra »Graničarji ali Preščenje na sv. Elije dan«. — V Poljčanah po rani sv. maši shod SKZ. Govorijo poslanec Pišek in drugi. — Pri Sv. Tomažu ob 3. uri popoldne v šoli prireditelji šaloigre v enem delu »Tibotapci« in burke v dveh delih »Kmet Herod«. Igrajo prireditelji Mladinske zveze. Med odmorom sodeluje domači pevski zbor. — V Celju ob 8. uri zjutraj v dvorani pri »Belem volu« velik shod SKZ za celjsko okolico. Govori dr. Ogrizek. — Popoldne po večernicah na istem prostoru političen shod krščansko mislečega ženstva iz Celja in okolice. — V Rušah ob 3. uri popoldne v šoli občni zbor ruskega pevskega društva.

V sredo, dne 30. aprila v Mariboru v dvorani katol. delavskega društva (Flosarjeva ul. št. 4) ob 2. uri popoldne občni zbor Slov. kršč. socijal. zveze. Udeležite se občnega zbora v obilnem številu!

V nedeljo, dne 4. maja v Vuzenici in sicer pri Devici Mariji na Kamnu ob 11. uri dopoldne na prostem velik ljudski shod. Nastopi več govornikov iz Maribora in drugod. Vsi na shod! — Na Vranskem po ranem opravi velik shod SKZ. Govori državni poslanec dr. Hohnjec. — V Rušah ob 2. uri popoldne v združenem prostoru redni občni zbor Kmetijske zadruge z navadnim dnevnim redom.

V nedeljo, dne 11. maja pri Sv. Andražu v Slo. goricah po večernicah v šoli veselica »Izobraževalnega društva«. Na vsopredju so dve igri (Dr. Krek: »Tri sestre« in burka »V ječi«) ter petje. Sosedji pridite! — V Konjicah po večernicah v prostorih Kmetijske podružnice občni zbor čebelarke podružnice za konjiški okraj. Predava g. Jurančič o čebelarstvu in še dva druga govornika o kmetijstvu, da bo za vsakega nekaj. Kdor želi sladkorja za ptanje čebel, naj javi število in vrsto plemenjakov in pošlje obenem na račun po 6 K za vsak kg naročenega sladkorja najpozneje do 2. majnika na Čas Janka, nadučitelja v Žčah p. Loče.

Prepis

Pobrežje pri Mariboru. Prenovili smo si staro Marijino kapelico na Zrkovski cesti v bližini županišča. Stalo je to delo 226.40 K. Zbirka med občani v ta namen je vrgla 256 K, tako da se je celi račun lepo poravnal. Županstvo izreka tem potom vsem častilcem Marije in darovalcem teh prostovoljnih prispevkov pristožno hvalo. Se pač vidi, da naše verno ljudstvo kljub viharim časom še ni izgubilo spoštovanja do Matere božje. So pa vendar še izjeme. Ko je bila kapelica prenovljena, pride neko žensko, pogleda Mater božjo in se izrazi približno tako-le: »O je, jetzi hob'n ma a bindiš Maria!« (Sedaj pa imamo slovensko Marijo.) Ta »strokovnjaška« sodba je prišla iz ust gospodične, ki prav gotovo ne ve, kako izgleda prava Marija. Bila je prej natakara v Mariboru in na razvpitem Ogrskem (seveda!) in gotovo nima in ni imela časa za cerkev, da bi spoznala pravo Marijo! Pobiljšaj se!

Sv. Lenart v Slov. gor. Na velikonočni ponedeljek je bil pri nas shod SKZ, ki je bil prav dobro obiskan. Govoril je državni poslanec dr. Hohnjec. Izvoljen je bil krajevni odbor naše slovenske kmečke stranke. Naše ljudstvo je slej ko prej v taboru S. K. Z. na zborovanju sta bili sprejeti tri dve resoluciji: 1. Zborovalci SKZ zahtevajo, da naj vlada stori vse, karkoli more, da pride vsa slovenska zemlja z vsemi slovenskimi prebivalci na Prekmurjem, Štajerskem, Koroškem, v Gorici, Trstu in Istri, kakor sploh vse jugoslovansko ozemlje pod oblast in kot last države SHS. 2. Zborovalci odločno ugovarjajo zoper krivično odmero dohodninskega davka kmečkim posestnikom ter zahtevajo, naj vlada pozove davčno uradništvo, da s kmečkim ljudstvom ravna po načelu pravičnosti brez vsakega krivičnega pritiskanja.

Rače. Shod SKZ, ki se je vršil velikonočni ponedeljek, je bil zelo dobro obiskan. Dr. Leskovar je govoril o pomenu in nalogah kmečkega stanu v naši novi državi in razložil načelo SKZ. Nadrevizor Pušenjak je razpravil o gospodarskih razmerah našega ljudstva. Ustanovil se je krajevni pododbor SKZ za slivniško župnijo.

Slov. Bistrica. Na belo nedeljo, dne 27. aprila, ob 11. uri dopoldne, bo v prostorih Okrajne hranilnice zelo važen razgovor, h kateremu so povabljeni vsi župani in vsi občinski odborniki, kakor tu-

da vsi drugi občani. Prejeli vladni ukaz. Dr. Kramar je podpisal v imenu okrajnega sodnega milicijona vojnega posejila in s tem grozno obremenil okraj. Ravno tako je prejel nemški odbor Okrajne hranilnice tudi podpisani povelji milijon vojnega posejila. Za Okrajne hranilnice pa jamči celi okraj. Tako je naš okraj dolžen tisti milijone kron, ki jih najbrž nikoli ne bo dobil nazaj. Kmetje, vi bi morali plačati 6 milijone K! To bi bilo grozno! Zato je treba, da se razgovorimo o tej stvari in se otresemo teh plačil. Ker drugače nam vzamejo naša posestva. Plačajo naj tisti, ki so to zakrivali, t. j. nemški odborniki Okrajne hranilnice! Torej župani, odborniki in sploh vsi občani slovenjebistriškega okraja, pridite polnoštevilno na ta razgovor, da odvrnete od sebe nevarnost, ki vam preti. Takoj po tem razgovoru bo v istih prostorih okoli 12. ure shod Slovenske Kmečke Zveze, na katerem bo poročal naš državni poslanec Pišek in drugi govorniki. Pridite na ta shod vsi moški in ženske, ki le morete, da izveste iz ust državnega poslanca, kako stoji vaša kmečka stvar sedaj in v bodočnosti. Kmetje, če vam je kaj za vaš blagor, prihitite iz Črčenjčevca, Laporja, Polskave, Sv. Vencelja, Tinja, Šmartina itd., sploh iz celega okraja na ta velevažen shod v Slov. Bistrico, ki se vrši tam na belo nedeljo ob 12. uri popoldne!

Ptuj. Praktični zdravnik dr. Oskar Ziegler ordinira od dne 1. maja 1919 zopet v Ptuj (v Vičovi — Waidshach) hiš. št. 53.

Ormož. Minulo nedeljo je imela obrtna zadruga za Ormož in okolico nekak občni zbor v bivši nemški šoli. Pozdravljamo napredek in stanovsko organizacijo obrtnikov. Obžalujemo pa, da se je občni zbor vršil po inicijativi gospodov neobrnitnikov. Izvoljeni so bili večinoma pomočniki, dosedanja posamezni člani zadruge pa niso bili obveščeni, da celo niti povabljeni. Če se ljudje, ki niti nimajo obrtniške pravice, porivajo iz golega strankarstva v ospredje, pošteni slovenski mojstri pa se prezirajo in bojkotirajo, potem pa tudi prav. Le tako naprej! Uspeh ne izostane. Zapomniti si treba le eno, da na pesek postavljena zgradba ne drži dolgo, če tudi jo stavijo gospodje, ki hočejo obvladati vse.

Ormož. Nas mestni mlinar Wernigg, ki je vedno pridno študiral »Štajerca«, zraven pa tudi val dobrote poštenega slovenskega kmeta, je pred dnevi zmerjal ormoške Slovence, da so »prokleti Srbi«. Vprašamo Wernigga, kdo mu je vozil zrnje v mlin, če ne slovenski kmetje. Od koga je zaslužil moko in denar, če ne od kmetov. Vojska ga je rešila ogromnih dolgov in nemškutarija pa da je ostal doma in pridno molzel kmete in revne ljudi, katerim je prodajal za drag denar moko. Svetujemo mu, da postane lepo ponižen, sicer pa naj gre čez mejo!

Dornova. Tudi Dornova napreduje. Imeli smo socijaldemokratski shod, ki ni imel nobenega uspeha. Vendar pa se je nekaterim celo priljubila beseda »socijal demokrate« in so začeli misliti, kaj mora to biti za ena pogača, ker ni medena in tudi ne orehova. Poklicali so J. Belšaka naj on to pretuhta. Zvečer gremo v gostilno k Hgu ki je poštnjak od nog do glave. Obrnemo se do njega, naj nam pove, kaj je »socijaldemokrate«. Res glave si mučijo skoraj celo uro končno so prišli na dan, da to ni policija, anpak društvo ne zadovoljeva, o katerem pa ti pametni možiki še doha nimajo. V besedo je posegel gostilničar in Matjaž Golob, češ, tudi mi moramo imeti tako društvo. In pričela se je volitev. Določili so, da bo Hg predsednik, Golob podpredsednik, sedlar sin ojster, blagajnik, vsevedni Belšak in njegov sin ordinarca; da njima se ne zoperstavi nihče in je ne niti slabo vreme in pozna ura pri nju nem opravi. — Žalobog, da še imamo več takih pormanov — starih štajercijancev, ki se šopirijo in delajo temne obraze proti naši vladi. V resnici bo treba proti takim ptičkom ki še zmiraž tožijo za Orniškim Jakom krokodilove solze, drugače postopati.

Celje. V tukajšnjem nemškem »Studentenheim« so pričeli prodajati vsakovrstno pohštvo perilo, obleko, posodo, je torej vendar enkrat komec vzgojevalšče naših renegatov. — Umrl je tukajšnji špediter Franc Pele.

Stari trg. Kaj vse se ne dogodi na naši pošti! Za občino Stari trg se namreč oddaja pošta pri tukajšnjem vaškem trgovcu in gostilničarju. Tukaj si jo lahko vsak ogleda kadar in kakor si hoče. Še slabši je s častniki. Posebno dnevnik niso varni. Pa tudi marsikateri teden, na primer »Slov. Gospodar« gre »adijo, srečen pot!« Stranke pa ki plačajo naročnino, naj se tolažijo stema, da je tudi dobro, če drugi čitajo novice. — Dostava uredništva: Če je res tako, pa se pritožite na pošto in ravnateljstvo v Ljubljani.

Radgona. Na cvetno nedeljo so se zbrali naši prebivalci fantje in klenili, da si ostenovijo svoj orlovski odsek. Vodstvo je prevzel br. Šifrer, železniški uradnik ki se je z veliko vneto poprijel

dela in zbuja v nas pravega orlovskega duha in prave veselje do društva. Zato pa vsi slovenski fantje iz Prekmurja in Gornje Radgone, pristopajte polnoštevilno v naše vrste, da pokažemo ljudem, da se ne stranjamo priznati vsemu svetu, da smo Slovenci, pošteni Slovenci, Orli z dušo in krvjo!

Možica. Oskrbnik tukajšnjega rudnika gospod Glantschnigg je dobil 48 ur i ultimatum in je moral onkraj državne meje SHS. Zakaj? Vzrokov dovolj. Že samo to, da ga niti en delavec ni maral, bi bilo zadostno za njegovo odstranitev. A poglavitni vrok je bil — tako se govori — da je pod krinko uradnega dopisovanja z ravnateljstvom rudnika v Celovcu izdal našo stvar in delal propagando za Nemško Avstrijo. Gospoda so pustili čez mejo. Leta 1914 je par klepetalj začrnilo ruskega g. kaplana po nedolžnem, a njega niso poslali v Švico ali kam, ampak v arest v Gradec. Tako bi se spodobilo tudi v tem slučaju, osebito ko imajo dokaze v rokah. Mož, četudi oskrbnik milijonskega rudnika, spada v arest, ker bi delal sam pokoro za svoje grehe. Na njegovo mesto je prišel že Slovenec. Torej je tudi v tem oziru malo popravljeno.

Črna. Ko je umrl občinski tajnik, se je služba razpisala. Priglasilo se je precej prosilcev, med njimi je prosil za službo tudi domačin Rudolf Hang, ki ima vse zmožnosti, da bi vodil in opravljaj posle občinskega tajnika. Ko je pri občinskem odboru prišlo do glasovanja, so domaćina zavrgli edino zato, ker je krščanskega prepričanja in vnet delavec za svojo stvar. Če je to zadosten vzrok, odredi kruh domaćemu delavnemu fantu je vprašanje, vendar se bo način moral zabeležiti, morda pride prav. — Novi tajnik je gospod Ermenc iz Mozirja. Pričakujemo od njega, da bo zvesto opravljaj svoje posle v korist občine. Zato pozdravljeni!

Črna. Bivše »Gospodarsko društvo za Mežiško dolino«, v katerem so včlanjeni delavci obeh strank, je prišlo v roke socijalistov. V odboru ni niti enega naših. Da je to naša in krivica, ki se je zgodila mogočni naši manjšini, je razvidno. Naši ljudje bodo prišli do prepričanja, da si morajo iskati pomoči v lastnih konzumnih družtvih, in Ljubljani do sklepa, da bo ustanovitev konzumov podpisala.

Črna. Socijalistični konzum je bil te dni občutno okraden. Na dosedaj neumljiv način so vlemilci odnesli nekaj tisočakov denarja in tudi živeža, tako da znaša skupna škoda okoli 15.000 K. Ker je žal tudi nekaj naših katol. kmetov tam učlanjenih, zahtevamo da se stvar strogo preišče. Kako pride kmet do tega, da bo plačeval stroške za škodo, ki se je zgodila vsled prevelike nemarnosti. Navsezadnje je pa ropanje celo po delavskih skladših imenitna kritika boljševskega komunizma in samo dosledno začne dejanje tega osrečujočega evangelija. Ali se bodo odprle oči tem, ki so za blodili. Če se izpodkopa poštenje in odgovornost javno, kdo bo zameril človeku, ki se ravna po teh naukih.

Črna. Grof Thurn ima v našem kraju obsežna posestva na katerih ima svoje najemnike. Če se veleposestva zasežena, potem bi bilo samoobsebi razumljivo, da se postavijo pod državno nadzorstvo tudi oskrbniki teh veleposestev. Do sedaj se blagodejen upliv te naredbe pri naših zagrizenih nemških oskrbnikih ne pozna. Kako si upa gospod Wurzer nekemu najemniku groziti še sedaj, ko je ta pristopil k Slov. kmet. podružnici. Potem s neha še vse. Vlada naj spravi pod kuratelo tudi te ljudi, oziroma naj jim da potne liste čez mejo če niti sedaj nočejo mirovati. — Naši najemniki bi si bili tudi radi kmalu na jesnem, kako se bo delitev vršila. Sicer vedo, da je stvar težavna, a na bi se začele že sedaj podrobne priprave v krajevnih zastopih, da bo potem šla stvar hitreje izpod rok. Pa kaj, ko ni od n koder navodil. — Kmeti bi rad posejali svoja omg varjena polja, pa od n k der ni mogoče dobiti semenskega žita. Posejajo v igredi in v jeseni planjave rumenega klasja, po zimi pa polna skladišča, to se mi zdi zelo važno domovinsko delo. Zato je naravno neodpustljiva nemarnost vseh odgovornih mest, da ne morejo dati kmetu semena. Treba občutno krenovati par veržnikov in prehrana Jugoslavije. — Črna, boljševizmu pa odvzeta ena gonilna sila. Tako bo pa naš kmet v jeseni zopet kupoval mesto da bi vsaj sebe preživljal. Naj »Žitni zavod« v Ljubljani takoj da potrebne množine žita Slov. kmet. družbi na razpolago, ki ga bo potem razpečala po deželi. — Če bodo dehlj boljševiki, bo do tudi bolj veseli, če bodo dobili polna polja in ne praznih ledin.